

Uchwała Nr XI/134/15
Rady Miejskiej w Gostyniu
z dnia 15 października 2015 roku

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 1515) w związku z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 1286)

Rada Miejska w Gostyniu uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gostynia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

Przewodniczący Rady

/-/ Grzegorz Skorupski

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XI/134/15
Rady Miejskiej w Gostyniu
z dnia 15 października 2015 roku

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2016

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W celu realizacji zapisów wynikających z ustawy należy corocznie uchwalać Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program jest lokalną strategią przeciwdziałania alkoholizmowi, służącą zapobieganiu powstawania nowych problemów na terenie gminy oraz zmniejszeniu rozmiarów już istniejących.

Projekt programu został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w dniu 11 września 2015 roku.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Rady

/-/ Grzegorz Skorupski

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH NA ROK 2016**

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Wprowadzenie.
2. Diagnoza problemów uzależnień w gminie Gostyń.
3. Najbardziej niepokojące zjawiska w gminie Gostyń.
4. Pomoc udzielana osobom uzależnionym i ich rodzinom w gminie Gostyń.
5. Główne cele programu.
6. Odbiorcy programu.
7. Podmioty realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ROZDZIAŁ II

ZADANIA Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

ROZDZIAŁ III

ŚRODKI FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Źródła finansowania programu.
2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ROZDZIAŁ IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Spodziewane efekty realizacji programu.
2. Sposób kontroli realizacji programu.
3. Czas realizacji programu.

Rozdział I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Gostyń w 2016 roku.

Art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi, iż prowadzenie przez gminę działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych odbywa się poprzez następujące zadania:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla

- dzieci i młodzieży;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
  - 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Głównymi założeniami programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację programu.

Program przygotowano w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie realizacji poprzednich edycji programu z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz w oparciu o diagnozę problemów uzależnień w gminie Gostyń.

Program jest realizacją zadań samorządu lokalnego i wpisuje się w politykę państwa zawartą w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2. Diagnoza problemów uzależnień w gminie Gostyń

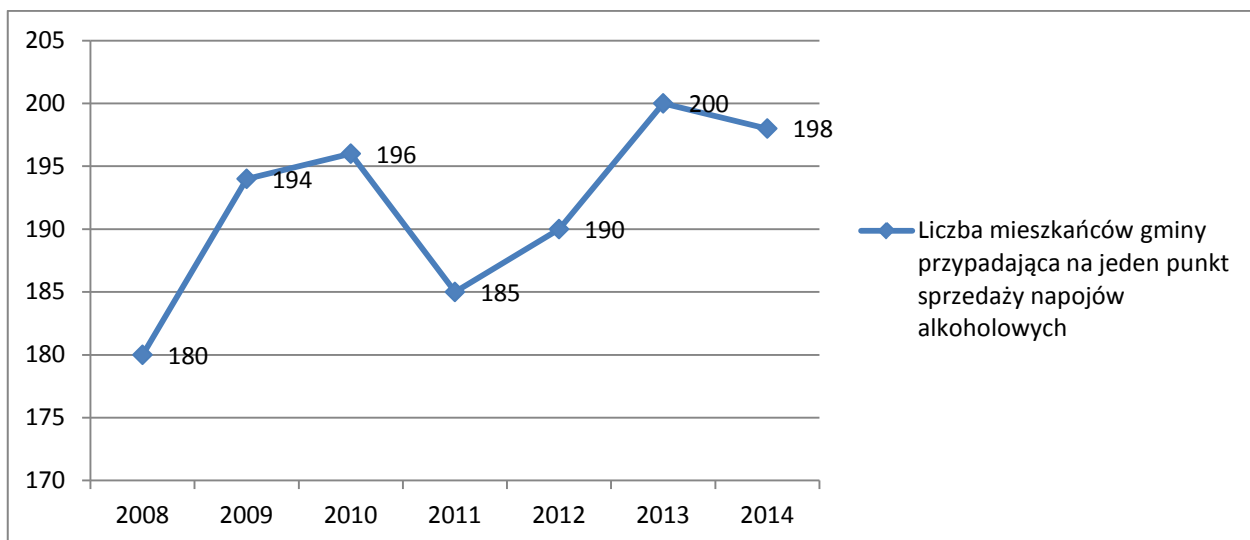
Opracowano na podstawie:

- 1) wyników następujących badań:
  - a) raport z badania ankietowego „Młodzi i substancje psychoaktywne” – szkoły podstawowe, Urząd Miejski w Gostyniu, lipiec 2014 r.,
  - b) raport z badania ankietowego „Młodzi i substancje psychoaktywne” – szkoły gimnazjalne, Urząd Miejski w Gostyniu, lipiec 2014 r.,
  - c) raport z badania społecznego na temat spożywania alkoholu oraz środków odurzających wśród mieszkańców gminy Gostyń” – Urząd Miejski w Gostyniu, lipiec 2012 r.,
- 2) aktualizowanych materiałów Urzędu Miejskiego w Gostyniu opartych na danych uzyskiwanych z innych instytucji związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

2.1 Lokalna dostępność alkoholu

Uchwała Nr III/23/2002 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 13 grudnia 2002 roku w sprawie ustalenia dla terenu gminy Gostyń liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz określenia zasad usytuowania punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, ustaliła limit w wysokości 200 punktów łącznie (detal i gastronomia). Należy zaznaczyć, że punkty sprzedaży samego piwa (zarówno w detalu, jak i w gastronomii) nie są limitowane. W 2014 roku pozostawało 85 wolnych punktów limitowanych (w 2013 roku 86 wolnych punktów) a działała następująca liczba punktów sprzedaży alkoholu, w tym piwo: detalicznej (sklepy) – 78 (79 w ubiegłym roku), gastronomicznej (kawiarnie, puby, restauracje itp.) – 37 (wzrost o 2 zezwolenia). Aktualnie na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych z uwzględnieniem piwa przypada około 203 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Dla porównania średnia ogólnopolska wynosi 190 osób sprzedaży napojów alkoholowych na jednego mieszkańca.

Rysunek 1. Liczba mieszkańców gminy Gostyń na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2008-2014.

Źródło: Opracowanie własne

Przyjęcie Uchwały Nr XXXVIII/571/2014 Rady Miejskiej w Gostyniu z dnia 30 czerwca 2014 roku w sprawie: stałego zakazu sprzedawania, podawania i spożywania napojów alkoholowych w miejscach wskazanych, nie wymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ogranicza dostępność sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych w następujących miejscach:

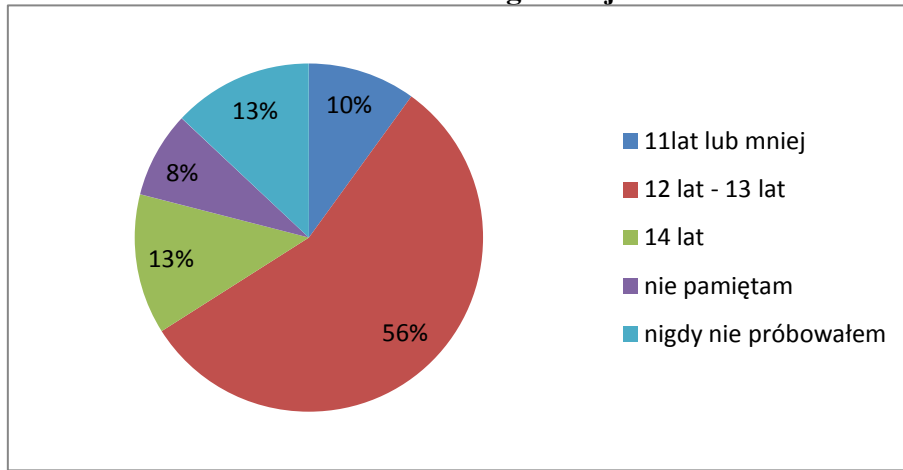
- 1) na terenach rekreacyjnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży;
- 2) na parkingach;
- 3) na skwerach miejskich i osiedlowych;
- 4) w pomieszczeniach wspólnych budynków wielorodzinnych (np. na klatkach schodowych i innych ciągach komunikacyjnych w budynkach, w piwnicach, na strychach itp.).

2.2 Używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

W ostatnich latach obserwowany jest znaczny wzrost młodzieży sięgającej po alkohol. Dane statystyczne publikowane w raportach z badań prowadzonych wśród populacji młodego pokolenia często są alarmujące. Inwazja biznesu alkoholowego w Polsce, jaka ma miejsce w ostatnich latach, daje „społeczne przyzwolenie” na spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie i młode. Powszechna akceptacja spożywania napojów alkoholowych oraz łatwa dostępność do nich powodują, że świadomość zła, jakie niesie ze sobą spożywanie alkoholu, jest coraz mniejsza. Z roku na rok producenci alkoholu przeznaczają coraz większe środki na reklamę, która skierowana jest głównie do młodzieży.

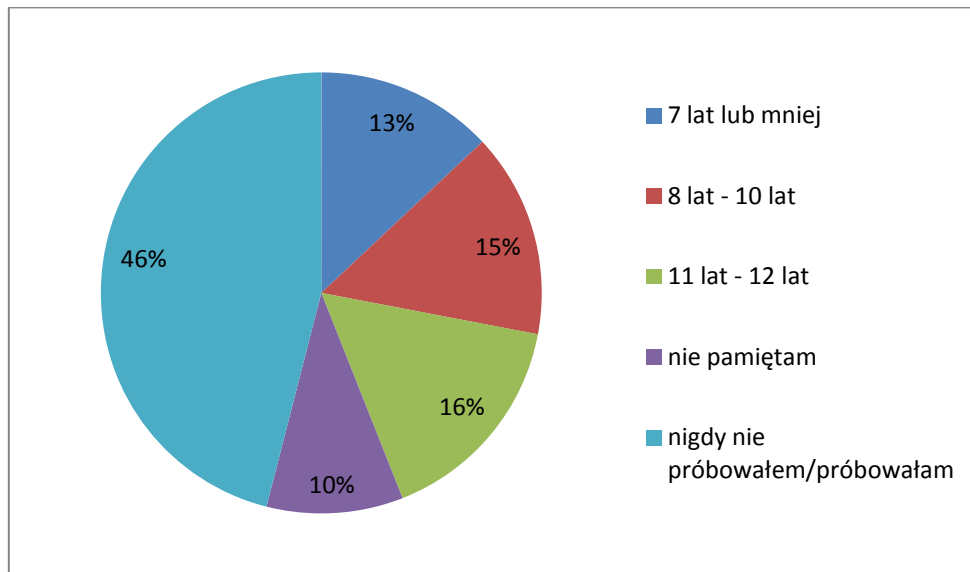
Młodzi ludzie obserwują dorosłych już od najmłodszych lat i sądzą, że konsumpcja napojów procentowych jest atrakcyjna. Wyciągają niewłaściwe wnioski, po czym sami próbują. W związku z powyższym zapytaliśmy badanych uczniów, czy kiedykolwiek spożywali alkohol. Okazuje się, że aż 79% z nich ma jakieś doświadczenie w tym zakresie (jest to wzrost w stosunku do badań przeprowadzonych w 2012 roku o 9%).

Rysunek 2. Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu spróbować alkoholu? – szkoła gimnazjalna

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3. Ile miałeś/miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu spróbować alkoholu? - szkoła podstawowa

Źródło: Opracowanie własne

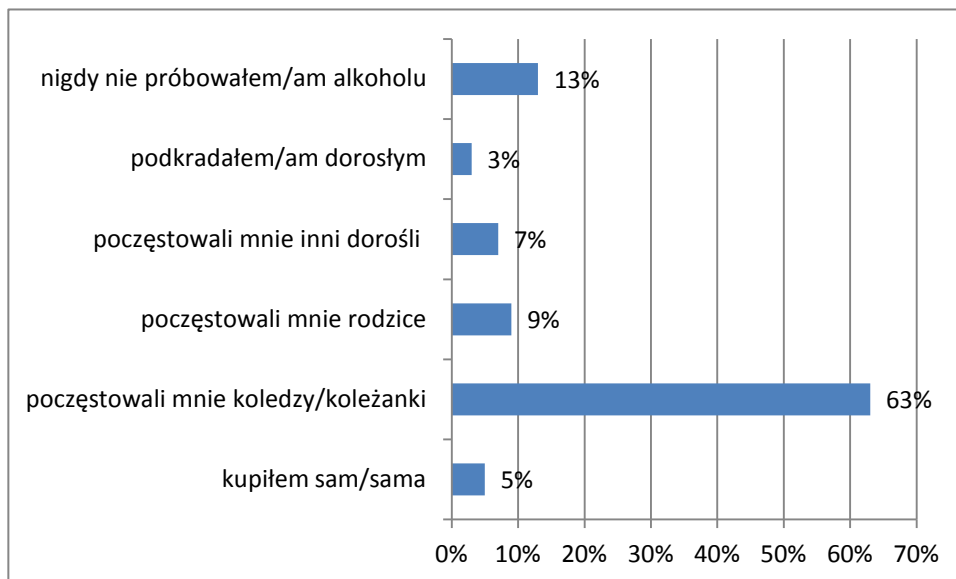
W ostatnich latach niepokojąco obniża się granica wieku, w której młodzież po raz pierwszy w swoim życiu sięga po alkohol. W szkołach gimnazjalnych, więcej niż połowa (56%) gimnazjalistów po raz pierwszy próbowało alkohol w wieku 12 – 13 lat, 13 % w wieku 14 lat a co dziesiąty gimnazjalista miał wtedy 11 lat lub mniej.

8 % nie pamięta, kiedy miała miejsce pierwsza inicjacja alkoholowa a 13 % deklaruje, iż nigdy nie próbowało alkoholu.

Natomiast 15% uczniów szkół podstawowych po raz pierwszy próbowało alkohol w wieku 8-10 lat, 13 % w wieku 7 lat i mniej a 16% uczniów miało wtedy 11 – 12 lat.

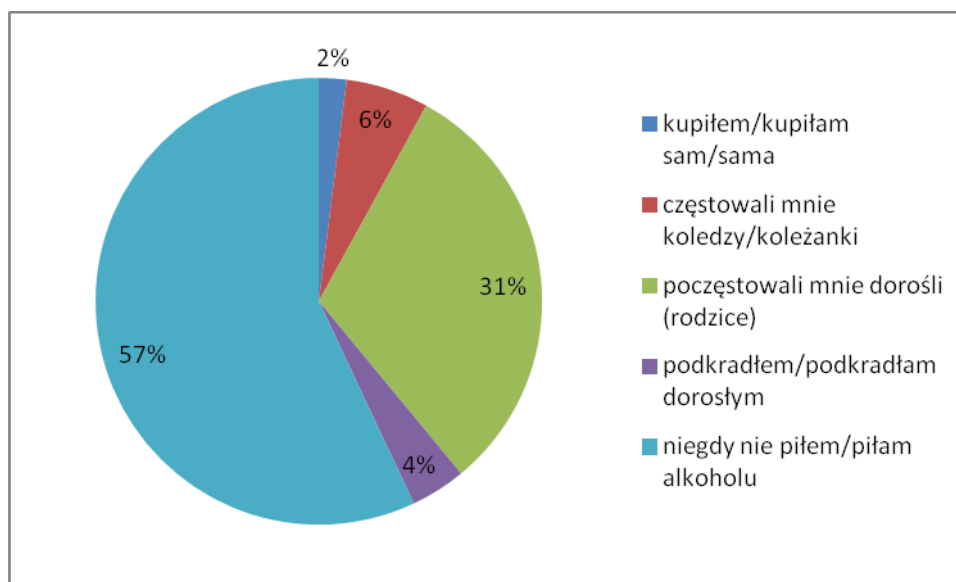
10% nie pamięta, kiedy miała miejsce pierwsza inicjacja alkoholowa a 46 % deklaruje, iż nigdy nie próbowało alkoholu.

Rysunek 4. Jak zdobyłeś swój pierwszy alkohol? - szkoła gimnazjalna

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 5. W jaki sposób zdobyłeś/zdobyłaś alkohol, który piłeś/piłaś? - szkoła podstawowa

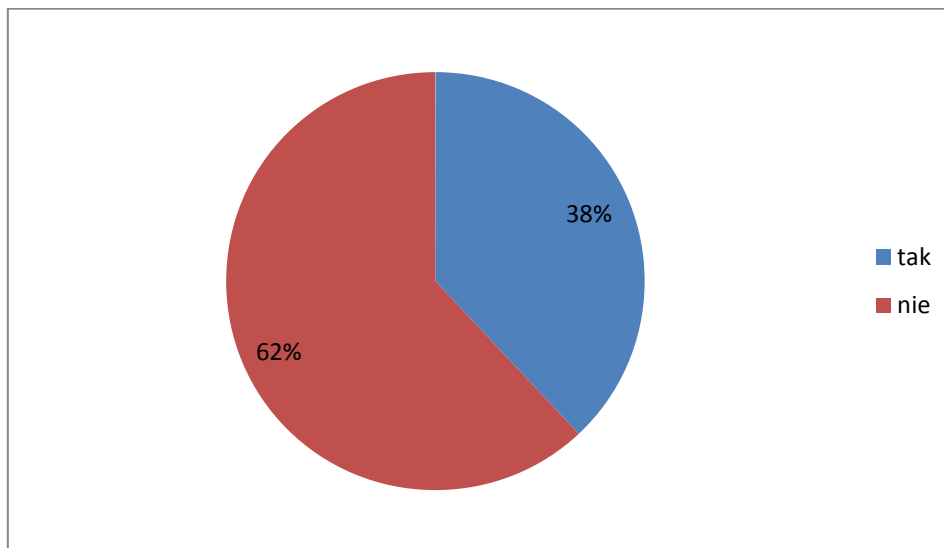
Źródło: Opracowanie własne

W szkołach gimnazjalnych okazuje się, że najczęściej do inicjacji alkoholowej skłaniają koledzy i koleżanki (63%). Prawie co dziesiąty ankietowany (9%) spożywał alkohol, gdyż poczęstował go rodzic, natomiast 7 % spożywało alkohol za namową innych dorosłych. 5% badanych uczniów alkohol zakupiło sobie samodzielnie a 3% podkraślało dorosłym. 13 % deklaruje, że nigdy nie próbowało alkoholu.

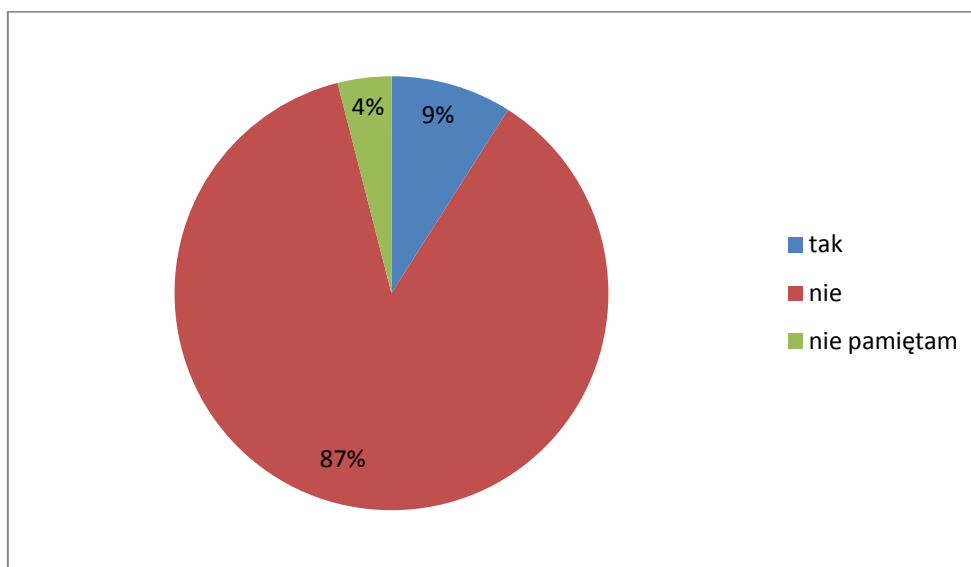
Inaczej sytuacja przedstawia się w szkołach podstawowych. Z przeprowadzonych badań wynika, że najczęściej do inicjacji alkoholowej skłaniają rodzice. 31% ankietowanych przyznaje, że alkoholem poczęstowali ich dorośli (rodzice). 6% spożywało alkohol, gdyż poczęstowali go koledzy lub koleżanki a 4% podkraślało alkohol dorosłym. 2% uczniów szkół podstawowych kupiło sobie samodzielnie alkohol. 57% deklaruje, że nigdy nie próbowało alkoholu.

Rysunek 6. Czy pijeś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? – szkoła gimnazjalna

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 7. Czy zdarzyło Ci się pić alkohol w ciągu ostatnich 30 dni?- szkoła podstawowa

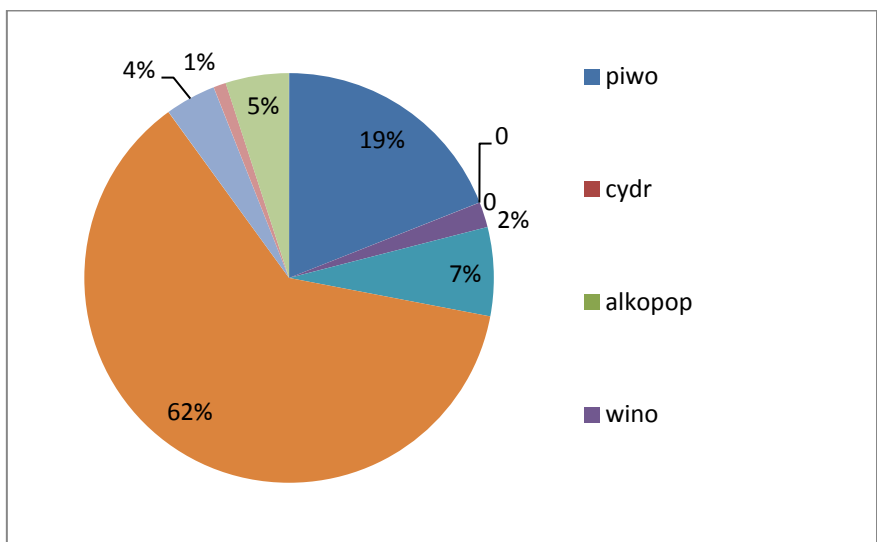

Źródło: Opracowanie własne

38% badanych uczniów szkół gimnazjalnych przyznało, iż w ciągu ostatnich 30 dni spożywało alkohol. Liderami spożycia alkoholu są nadal chłopcy, choć różnica między nimi a dziewczętami

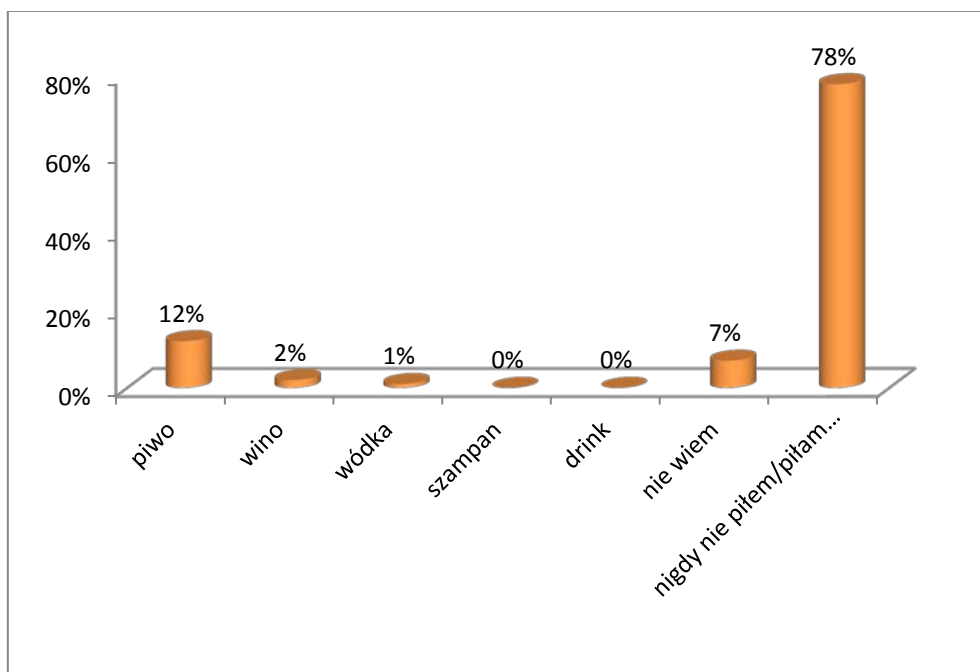
się zmniejsza (51% chłopcy – 49% dziewczęta). Niepokojący jest fakt, iż w ciągu ostatniego miesiąca 9% badanych uczniów szkół podstawowych piło alkohol. W pytaniu tym przecząco odpowiedziało 87% ankietowanych. 4% badanych nie pamięta, czy w ciągu ostatnich 30 dni spożywało alkohol.

Rysunek 8. Jaki alkohol piliś/pilaś najczęściej w ciągu ostatnich 30 dni? – szkoła gimnazjalna

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 9. Alkohol, który piliś/pilaś w ciągu ostatnich 30 dni, to? – szkoła podstawowa

Źródło: Opracowanie własne

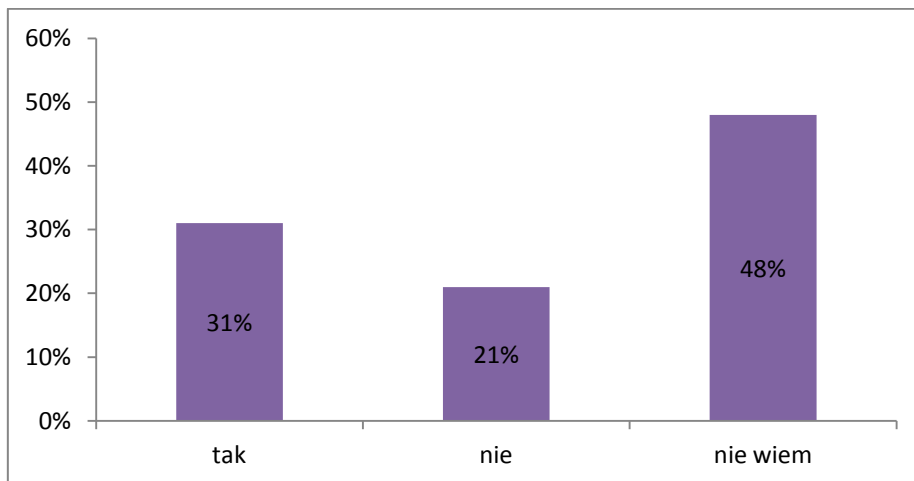
Piwo to alkohol cieszący się największą popularnością zarówno wśród uczniów szkół gimnazjalnych (19%), jak i podstawowych (12%).

W szkołach gimnazjalnych drugą pod względem popularności jest wódka (7%). Niepokojący jest fakt, iż 5% badanych w ciągu ostatnich 30 dni spożywało wszystkie rodzaje alkoholi.

2% ankietowanych uczniów szkół podstawowych przyznaje, iż w ciągu ostatnich 30 dni spożywało wino a 1% wódkę. 78% twierdzi, że nie spożywało napojów alkoholowych w ciągu ostatniego miesiąca. Natomiast 7% nie pamięta, czy sytuacja taka miała miejsce.

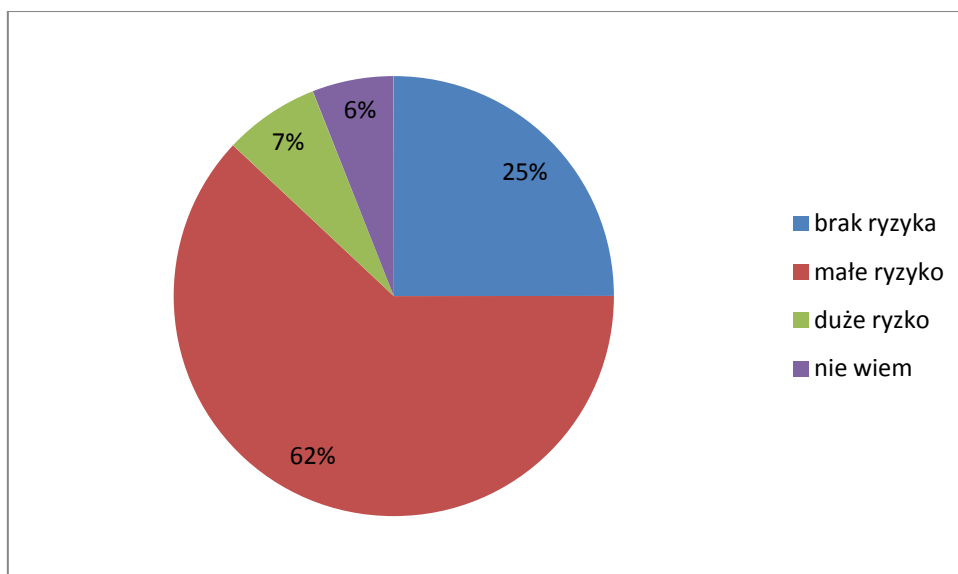
Analizując wyniki badania, dowiadujemy się, że 69% uczniów nie ma wiedzy na temat składu i szkodliwości alkoholu. Tylko 31% badanych przyznało, że piwo, wino i wódka posiadają ten sam rodzaj alkoholu.

Rysunek 10. Czy alkohol, który znajduje się w piwie, winie i wódce, jest taki sam (to ten sam związek chemiczny)?

Źródło: Opracowanie własne

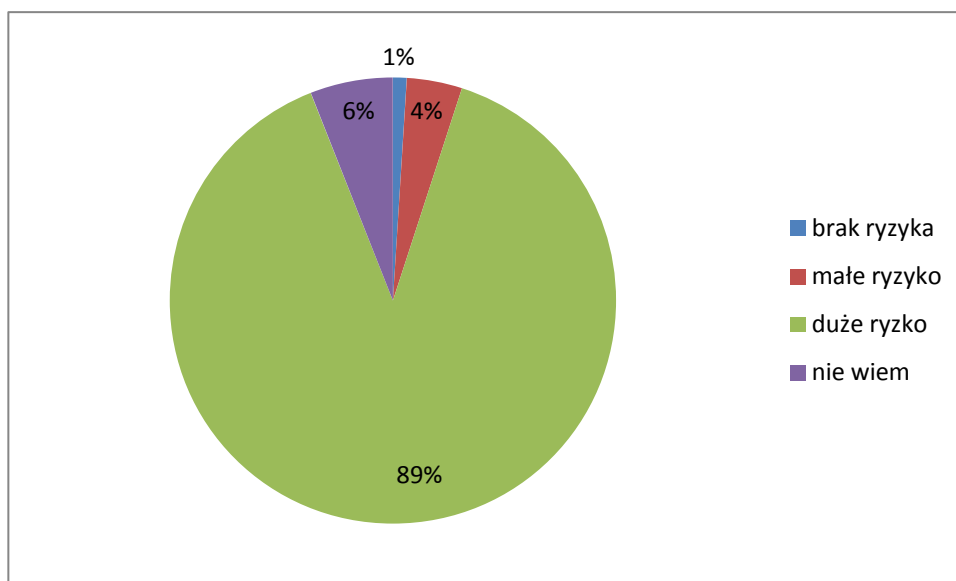
Rysunek 11. Jak bardzo, Twoim zdaniem, ludzie szkodzą sobie (zdrowotnie lub w inny sposób), jeśli piją alkohol od czasu do czasu (nie nałogowo, ale okazjonalnie)?

Źródło: Opracowanie własne

62% badanych jest zdania, iż pijąc alkohol okazjonalnie, istnieje małe ryzyko uzależnienia. 25% uczniów szkół podstawowych uważa, iż ryzyka takiego nie ma. 7% wiąże picie okazjonalne z dużym ryzykiem uzależnienia. 65% nie ma wiedzy w tym temacie.

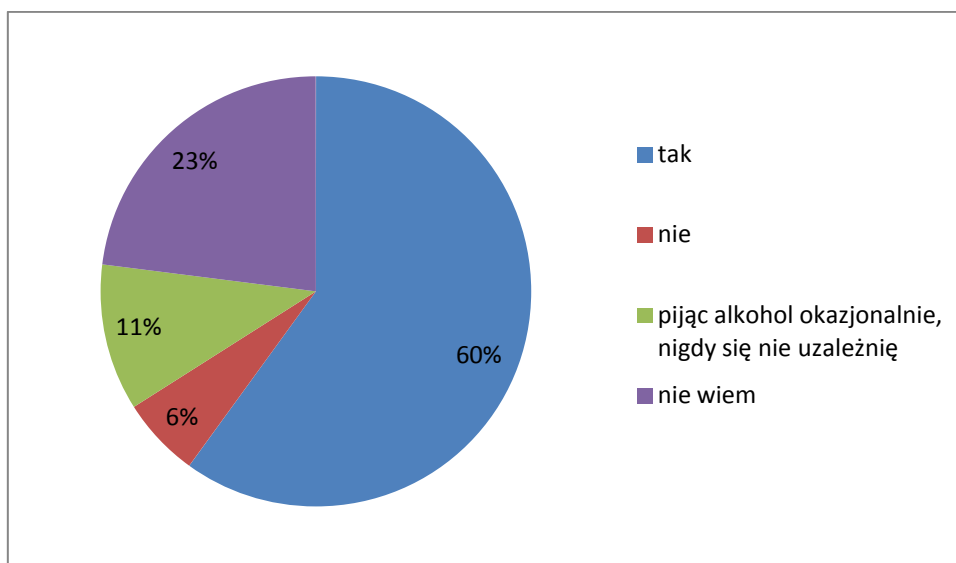
Rysunek 12. Jak bardzo, Twoim zdaniem, ludzie szkodzą sobie (zdrowotnie lub w inny sposób), jeśli piją alkohol bardzo często i nałogowo?

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto 60% ankietowanych uważa, iż łatwo się uzależnić od alkoholu. 11% jest zdania, że pijąc okazjonalnie, nigdy się nie uzależni a 6% twierdzi, że niełatwo się uzależnić od alkoholu. 23% nie ma wiedzy, czy łatwo się uzależnić od alkoholu.

Rysunek 13. Czy łatwo uzależnić się od alkoholu?

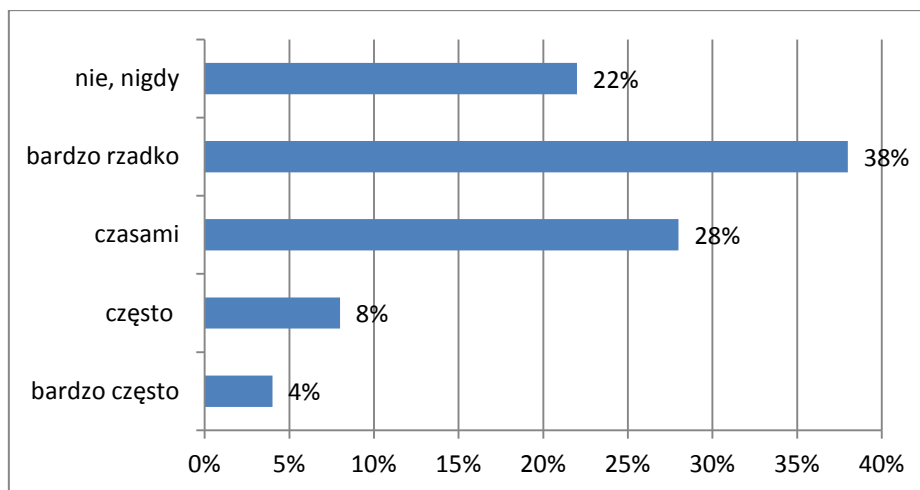

Źródło: Opracowanie własne

Z badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Gostyń wynika, iż najliczniejszą kategorię stanowią osoby, które spożywają alkohol czasami – 64% ankietowanych. 14% badanych nie sięga po alkohol w ogóle. Zdecydowanie wzrasta liczba osób, która sięga po alkohol „często”.

2.3 Używanie substancji psychoaktywnych przez osoby dorosłe

Rysunek 14. Czy w trakcie spędzania wolnego czasu sięga Pan/Pani po alkohol?

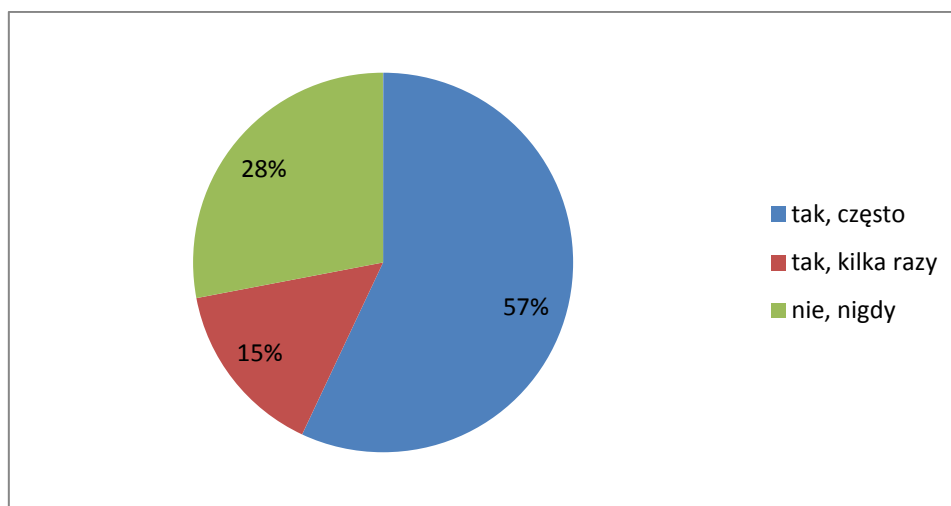
Źródło: Opracowanie własne

Wiek również znacząco różnicuje częstotliwość spożywania alkoholu. Porównując częstotliwość spożywania alkoholu przez respondentów pod względem ich wieku, potwierdza się wcześniej zauważony fakt, iż osoby starsze rzadziej piją alkohol i częściej też powstrzymują się całkowicie od jego używania. Osoby młode (18-35 lata) stosunkowo najczęściej go spożywają, a osoby w wieku średnim, między 36 a 55 lat, najczęściej wybierały odpowiedź „czasami”.

Blisko połowa respondentów (49%) spożywa alkohol w trakcie imprez okolicznościowych, głównie rodzinnych, takich jak: urodziny, imieniny, śluby czy chrzciny. Ponadto ¼ badanych konsumuje go ze znajomymi (25%), a 18% w pubie czy restauracji. Znacznie mniejsza liczba osób spożywa alkohol samotnie w domu i stanowi grupę 8% badanych. Mężczyźni częściej niż kobiety spożywają alkohol podczas imprez rodzinnych (52% wobec 49%) oraz częściej niż kobiety konsumują go w pubie/restauracji. Niepokojący jest fakt, iż co dziesiąta badana kobiet spożywa alkohol samotnie w domu. Spożywanie alkoholu ze znajomymi plasuje się na podobnym poziomie (32% wobec 30%).

W badanej zbiorowości spożywanie alkoholu nie ma większego wpływu na relacje osoby pijącej z otoczeniem – twierdzi tak prawie 70% respondentów. 3% badanych popada w konflikty z rodziną, a 4% popadło w konflikt z prawem.

Rysunek 15. Czy był Pan/Pani świadkiem dokonania zakupu alkoholu przez nieletniego?

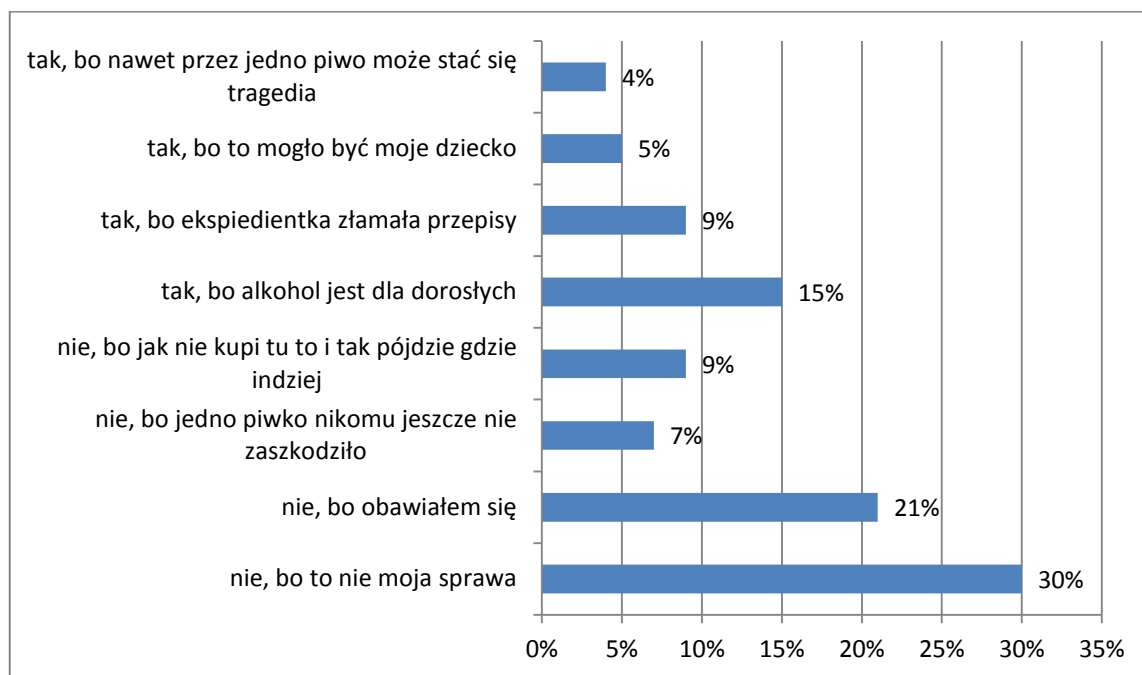

Źródło: Opracowanie własne

W badaniu okazało się, iż ponad 57% respondentom zdarzyło się zaobserwować takie sytuacje w życiu codziennym co najmniej kilka razy. Mężczyźni częściej niż kobiety byli świadkami zakupu alkoholu przez osobę niepełnoletnią. „Kilka razy” dotyczyło 64% mężczyzn, przy 50 % kobiet.

Ponad 72 % respondentów było świadkiem dokonania zakupu alkoholu przez osobę nieletnią. Ich reakcje w takiej sytuacji przedstawia poniższy wykres:

Rysunek 16. Czy reagował Pan/Pani i dlaczego?

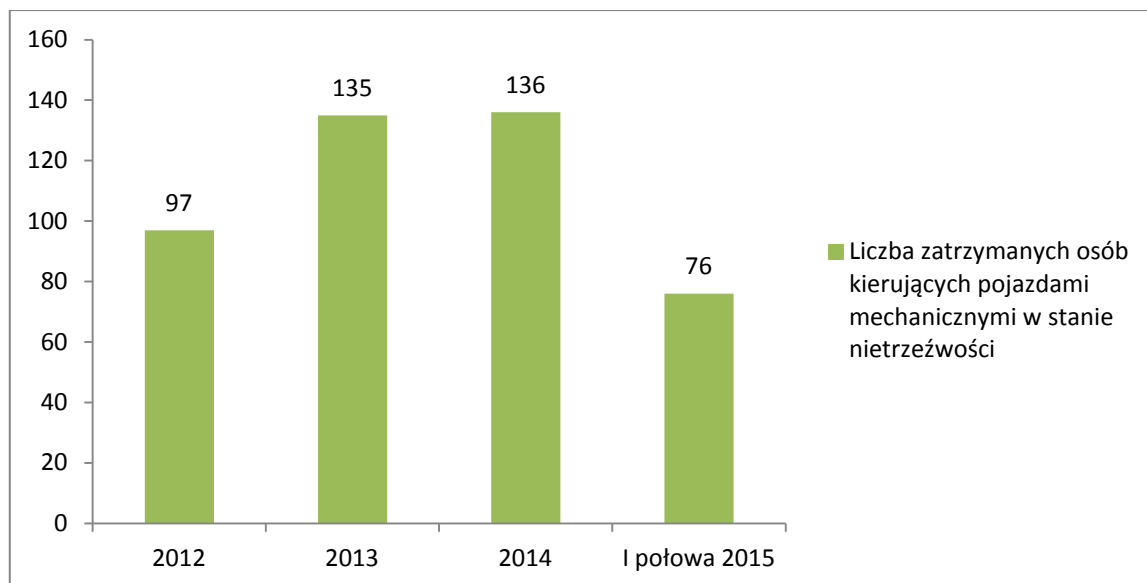

Źródło: Opracowanie własne

Większość osób, które były świadkiem, jak osoba nieletnia kupowała alkohol, w ogóle nie zareagowała w takiej sytuacji. Z różnych powodów postąpiło tak ponad 67% badanych. Najczęściej osoby te tłumaczyły swoje zachowanie tym, że to nie ich sprawa oraz że to nie ma sensu, gdyż nieletni i tak gdzieś kupią alkohol, jak nie w tym sklepie, to w innym. Co czwarty ankietowany po prostu bał się zwrócić uwagę. 15% respondentów reagujących na sprzedaż alkoholu nieletniemu zwracała uwagę na fakt, iż alkohol jest dla dorosłych a 9% tłumaczyło to po prostu złamaniem przez ekspedientkę obowiązujących przepisów prawnych.

Alkohol to jeden z głównych problemów bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce. Od wielu lat monitorujemy udział nietrzeźwych użytkowników dróg w wypadkach drogowych, czasami prowadzimy też pogłębione badania tego problemu. Nietrzeźwi użytkownicy dróg, wciąż stwarzają realne zagrożenie dla siebie oraz innych użytkowników dróg. Problem kierujących po alkoholu na drogach gminy Gostyń wciąż istnieje.

Rysunek 17. Liczba zatrzymanych osób kierujących pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Gostyniu

3. Najbardziej niepokojące zjawiska w gminie Gostyń to:

- 1) łatwość zakupu alkoholu przez młodzież;
- 2) duża liczba uczniów pijących alkohol;
- 3) zbyt duża liczba rodziców zezwalających dzieciom na pierwszą inicjację alkoholową;
- 4) malejąca liczba osób podejmujących leczenie odwykowe;
- 5) mała wiedza rodziców na temat spożywania alkoholu przez dzieci;
- 6) niewielka świadomość młodzieży na temat skutków picia alkoholu;
- 7) zbyt mała liczba osób zmotywowanych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.

3.1. Założenia do realizacji związane z głównymi problemami w gminie Gostyń:

- 1) działania ograniczające dostępność do alkoholu:
  - a) zwiększenie efektywności prowadzonych kontroli mających za zadanie sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w miejscach sprzedaży oraz podawania napojów alkoholowych, zwłaszcza w odniesieniu do osób do lat 18,
  - b) potrzeba prowadzenia szkoleń dla przedstawicieli poszczególnych służb i instytucji miejskich, a także podmiotów działających na terenie gminy, m.in. przedsiębiorców prowadzących sklepy, lokale gastronomiczne z napojami alkoholowymi,
- 2) działania profilaktyczne:
  - a) edukacja na temat skutków spożycia alkoholu, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży;
  - c) edukacja rodziców na temat wpływu alkoholu na organizm ich dziecka,
  - d) edukacja kierowców o wpływie alkoholu na reakcje związane z prowadzeniem pojazdów mechanicznych,
  - e) zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat wpływu alkoholu na organizm;
  - f) podnoszenie wrażliwości społeczeństwa na kwestię zakupu alkoholu przez nieletnich,
  - g) opracowywanie programów promocji zdrowia uwzględniających problematykę alkoholu, nakierowane na młodzież, jak również instytucje oświatowe, społeczność lokalną i inne organizacje. Programy te powinny wyposażać młodzież, rodziców, nauczycieli w umiejętności, które mogą pomóc młodzieży w podejmowaniu odpowiednich wyborów oraz rozwiązywaniu problemów związanych z presją otoczenia.

4. Pomoc udzielana osobom uzależnionym i ich rodzinom w gminie Gostyń

Na podstawie danych pochodzących z placówek zajmujących się pomocą osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom, udzielono pomocy:

- 1) finansowej poprzez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:
  - a) w 2009 roku – 79 rodzinom,
  - b) w 2010 roku – 87 rodzinom,
  - c) w 2011 roku – 86 rodzinom,
  - d) w 2012 roku – 75 rodzinom,
  - e) w 2013 roku – 86 rodzinom,
  - f) w 2014 roku- 87 rodzinom.
- 2) psychologicznej, terapeutycznej i prawnej poprzez:
  - a) Punkt Wsparcia w Gostyniu prowadzony przez gminę, który udziela osobom uzależnionym i ich rodzinom pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej. Liczba osób, która skorzystała z pomocy specjalistów w minionych latach, przedstawia się następująco:
    - w 2008 roku – 547 osób,
    - w 2009 roku – 542 osoby,
    - w 2010 roku – 438 osób,
    - w 2011 roku – 497osób,
    - w 2012 roku – 516 osób,
    - w 2013 roku – 521 osób,
  - b) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu, która podejmuje działania motywujące osoby uzależnione do podjęcia terapii lub leczenia, kieruje osoby uzależnione na badanie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia przez biegłych sądowych, jak również kieruje wnioski do sądu o zastosowanie leczenia.

Powyższe dane wskazują, iż liczba osób korzystających z pomocy finansowej, psychologicznej, terapeutycznej i prawnej wzrasta. Wiąże się to ze zwiększeniem świadomości wśród mieszkańców gminy Gostyń o dostępnych formach pomocy.

Tabela nr 1

Dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rok	Liczba wniosków o leczenie odwykowe	Liczba skierowań do biegłych sądowych	Liczba wniosków do sądu o zastosowanie leczenia
2009	56	34	30
2010	45	28	28
2011	46	34	32
2012	52	38	23
2013	47	23	39
2014	56	44	22

Źródło: Opracowanie własne

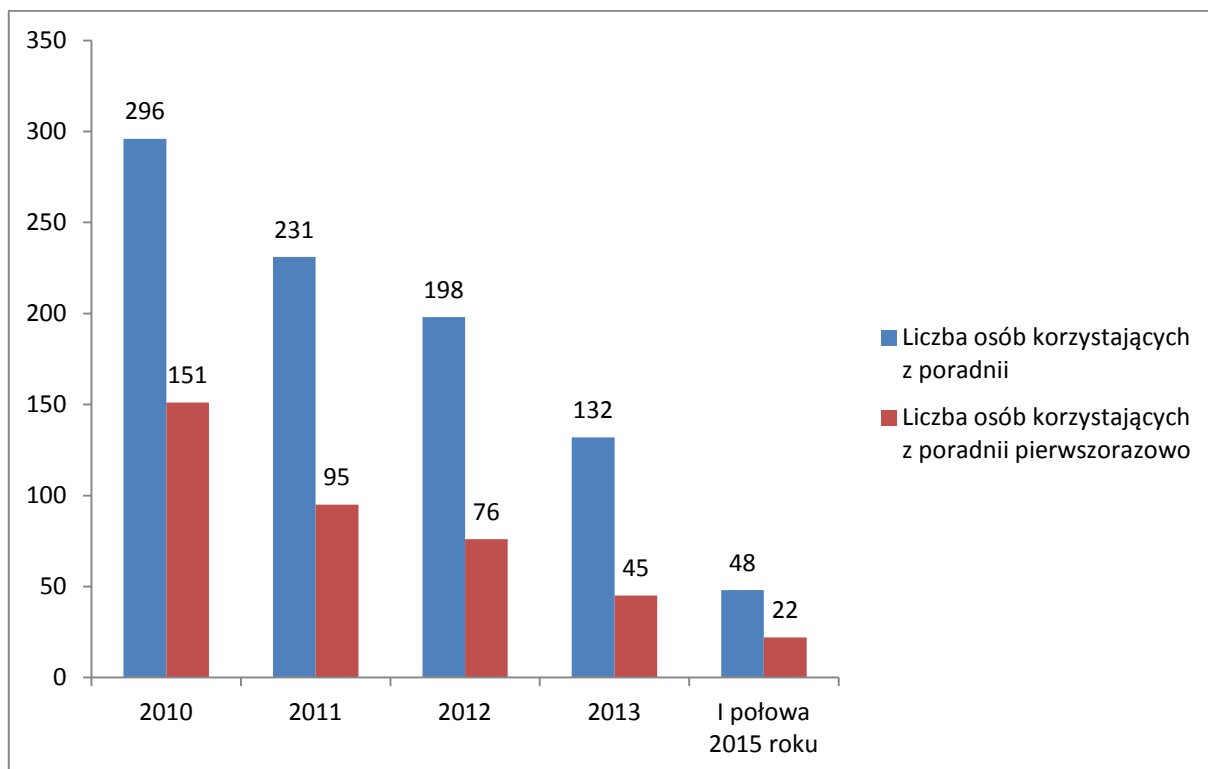
Liczba wniosków o leczenie odwykowe w 2014 roku wzrosła w stosunku do roku 2013. Niepokojącym zjawiskiem jest duża liczba skierowań do biegłego sądowego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania formy leczenia. Przyczyną większej liczby wniosków jest brak zgody zgłoszonych osób na podjęcie dobrowolnego leczenia.

- c) Poradnię Leczenia Uzależnień „Polmed” w Gostyniu,
- d) Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piaskach, który zapewnia bezpieczne schronienie osobom (rodzinom) dotkniętym przemocą oraz znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, takich jak alkoholizm, bezdomność itp. Liczbę osób z terenu gminy Gostyń korzystających z pomocy Ośrodka przedstawia poniższa tabela:

Rysunek nr 18

Liczba osób z gminy Gostyń korzystających z pomocy Poradni Leczenia Uzależnień „Polmed” w Gostyniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Poradni Leczenia Uzależnień „Polmed” w Gostyniu

Tabela nr 2

Liczba osób korzystających z Bonifraterskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2010-2015

Wyszczególnienie		2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok	2014 rok	I poł. 2015 roku
Liczba osób przebywających w ośrodku z gminy Gostyń		14 osób	17 osób	9 osób	10 osób	29 osób	9 osób
W tym:	Kobiety	6	9	6	5	10	3
	Dzieci	8	8	3	5	19	6
	Liczba osób z problemem alkoholowym	3	4	1	2	1	1
	Liczba osób współuzależnionych	4	4	1	3	2	2
	Liczb osób doznających przemocy w rodzinie	14	17	9	10	29	9

- 3) pozostała pomoc udzielana osobom uzależnionym i ich rodzinom:
  - a) sesje terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu i dla ich rodzin,
  - b) spotkania grupy samopomocowej AA „Róża” w Gostyniu - realizacja programu abstynencyjnego na bazie własnych doświadczeń; spotkania grupy odbywają się w każdy wtorek miesiąca (ul. Jana Pawła II 10, 63-800 Gostyń),
  - c) spotkania grupy samopomocowej AA „Wolność” w Gostyniu - realizacja programu abstynencyjnego na bazie własnych doświadczeń; spotkania grupy odbywają się w każdą piątek miesiąca (ul. Wrocławska 255, 63-800 Gostyń),
  - d) spotkania grupy samopomocowej Al-Anon „Iskierka” w Gostyniu - grupa skupiająca rodziny osób uzależnionych, spotkania grupy odbywają się w każdy wtorek miesiąca (ul. Jana Pawła II 10, 63-800 Gostyń).

3. Główne cele programu

Podstawowymi celami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 w gminie Gostyń są:

- 1) zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy oraz zmniejszenie rozmiarów już istniejących;
- 2) wdrażanie dodatkowych form profilaktyki kierowanej w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- 3) zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 4) promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 5) tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu;
- 6) realizowanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi.

4. Odbiorcy programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowany jest do wszystkich grup społecznych związanych z problemem alkoholowym bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

5. Podmioty realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Gostyń są:

1) Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gostyniu - pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Do zadań Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gostyniu należy:

- a) obsługa kancelaryjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- b) przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu,
- c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach pomocy w środowisku lokalnym,
- d) sporządzanie programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- e) koordynowanie realizacji programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- f) przygotowanie zmian w programie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- g) sporządzanie sprawozdań i analiz finansowo – rzeczowych z wykonania programów.

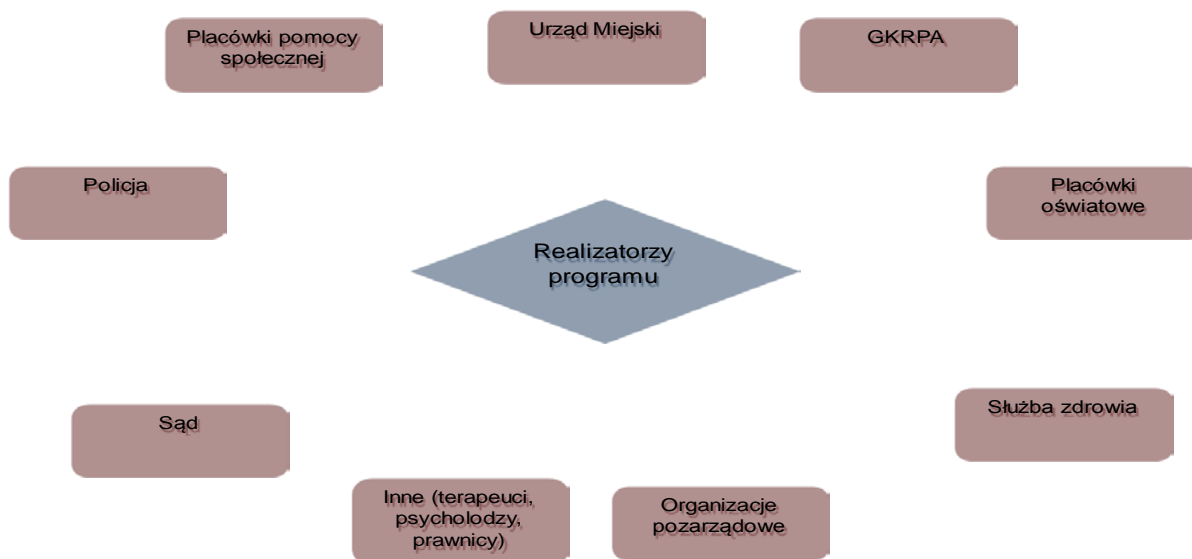
2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu została powołana Zarządzeniem Nr 2/2014 Burmistrza Gostynia z dnia 1 grudnia 2014 roku. Powołanie Komisji wynika z art. 4¹ ust 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1286). Zgodnie z art. 4¹ ust 4 wspomianej ustawy w skład Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu należy:

- a) inicjowanie przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- b) pomoc rodzinom osób uzależnionych od alkoholu (informowanie o możliwościach pomocy prawnej, psychologicznej, o chorobie alkoholowej i sposobach jej leczenia),
- c) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- d) prowadzenie postępowania w sprawach osób nadużywających alkoholu poprzez kierowanie ich na badanie przez biegłego,
- e) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- f) motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia terapii odwykowej,
- g) inicjowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- h) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rysunek 19. Podmioty realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016.

Źródło: Opracowanie własne

3) Instytucje, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych

Każdy podmiot prawny funkcjonujący na terenie gminy Gostyń, którego działalność statutowa nie jest nastawiona na zysk, może ubiegać się dotację na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ponadto osobom mającym specjalistyczne wykształcenie w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień mogą być zlecone do realizacji, w formie umowy zlecenia, zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział II

ZADANIA Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI

Biorąc pod uwagę zadania programowe określone ustawą, wprowadza się w programie działań na rok 2016 następujące zadania szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Cel działań:

Zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócających spójność lub porządek publiczny, obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
  - a) przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu powodujących rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, zakłócanie spokoju lub porządku publicznego,
  - b) prowadzenie rozmów motywacyjno – interwencyjnych z osobami, co do których wpłynęły zgłoszenia,
  - c) kierowanie osób, które nie zgodziły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie leczeniu odwykowemu, na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
  - d) kierowanie wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego do sądu,
- 2) szkolenie osób związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 3) organizowanie i finansowanie sesji terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz doznających przemocy w rodzinie;
- 4) zakup i upowszechnienie materiałów edukacyjnych informujących o istocie uzależnień i lokalnym systemie pomocy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Cel działań:

Zmniejszenie liczby i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego na skutek problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane następującymi metodami:

- 1) pomoc terapeutyczna, psychologiczna i prawna dla ofiar przemocy domowej udzielana w Bonifraterskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- 2) zapewnienie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla osób z problemem uzależnienia od alkoholu i ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie w Punkcie Wsparcia;
- 3) prowadzenie zajęć psychologicznych i/lub logopedycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocy domowej w placówkach oświatowych gminy;

- 4) prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej oraz opiekuńczo-wychowawczej;
- 5) zakup materiałów i wyposażenia dla instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Cel działań:

- 1) zmniejszenie ilości alkoholu wypijanego przez młodzież;
- 2) zmniejszenie liczby nowych przypadków uzależnień;
- 3) ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

Zadanie to będzie realizowane następującymi metodami:

- 1) prowadzenie świetlic dla dzieci z grup ryzyka oraz wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
- 2) finansowanie programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- 3) udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach mających na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz bezpiecznych zachowań,
- 4) działalność świetlic oraz klubów młodzieżowych na terenie gminy.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Cel działań:

Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) działania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży;
- 3) wolne od nałogów zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Cel działań:

Przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych;
- 2) w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy kierowanie wniosków do organów ścigania i występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego.

Rozdział III

ŚRODKI FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Zasady finansowania programu

- 1) finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie dokonywane w ramach zadań własnych gminy oraz opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 2) dokumentem prawnym tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1286), opinie Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) niewykorzystane środki finansowe w danym roku kalendarzowym przechodzą do działu ochrona zdrowia, rozdziału przeciwdziałanie alkoholizmowi na rok następny.

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ustala się następujące zasady wynagradzania:

- 1) członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 80 złotych za każdorazowy udział w posiedzeniu oraz 96 złotych za uczestnictwo w pracy zespołu;
- 2) potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu i pracach zespołów jest podpisana lista obecności, która stanowi podstawę do dokonania wypłaty wynagrodzenia;
- 3) wypłata wynagrodzenia następuje 1 raz w miesiącu, do 15 dnia następnego miesiąca;
- 4) przepisy dotyczące organizacji pracy określa Regulamin Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Spodziewane efekty realizacji programu

Spodziewanymi efektami realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 w gminie Gostyń są:

- 1) wzrost inicjatyw społeczności lokalnych podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, jak również pomoc osobom uzależnionym;
- 2) wzrost świadomości mieszkańców gminy o możliwości uzyskania wsparcia;
- 3) zmniejszenie naruszeń prawa na rynku alkoholowym, przede wszystkim sprzedaży alkoholu osobom nieletnim;
- 4) uświadomienie zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu;
- 5) wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich.

2. Sposób kontroli realizacji programu

Program będzie kontrolowany poprzez następujące działania:

- 1) pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii składa roczne sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Burmistrzowi Gostynia;
- 2) stały monitoring programu przez pełnomocnika ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu;
- 3) gmina na podstawie ankiety opracowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządza roczne sprawozdanie z działalności samorządu gminnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Czas realizacji programu

Czas realizacji programu: od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

Przewodniczący Rady

/-/ Grzegorz Skorupski